

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 6Cdo/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6315207980
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6315207980.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. L. B., narodenej XX. L.E. XXXX, trvale bytom v P., K. XXX/XX, zastúpenej splnomocnencom: JUDr. Peter Tonhauser, advokát, s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici, Jána Cikkera 8, IČO 47 234 725, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO 00 151 866, o zaplatenie 3.638 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 5C/180/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. septembra 2019, sp. zn. 15Co/4/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalované je povinné zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 22. októbra 2018, č. k. 5C/180/2016-383 I. zastavil konanie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania bližšie špecifikovaných v tomto čiastkovom výroku; II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 442,13 € s úrokmi z omeškania v sadzbách, z čiastkových súm a za obdobia podľa tohto čiastkového výroku (inak počnúc 13. novembrom 2012 a končiac 11. februárom 2015 do zaplatenia), všetko do 3 dní; III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a IV. vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 89,24%. Rozsudok odôvodnil, pokiaľ šlo o vec samu, právne ust. § 1 ods. 3, § 5 ods. 1 a 3, § 25 ods. 1 písm. a/, § 27 ods. 2, 4 a 5, § 29 ods. 1 a 3, § 59 ods. 1 písm. b/ a §§ 120, 123 a 125 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zákon o štátnej službe“), ako aj časti prílohy 1 k zákonu o štátnej službe, § 129 ods. 1 a § 130 ods. 2 Zákonníka práce (zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení), § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“) i s odkazmi na § 101, § 106 ods. 1 a § 420 ods. 1 OZ, § 3 a § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení a § 4 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Vecne mal za to, že v spore šlo o požiadavku žalobkyne na dopltenie rozdielu medzi platom v 5. a 4. platovej triede, vzniknutého pretrvávajúcim zaradením v nižšej platovej triede napriek domáhaniu sa v minulosti preradenia do tej vyššej a tiež napriek vykonávaniu najnáročnejšej činnosti zodpovedajúcej zaradeniu do vyššej platovej triedy. Pre nedomáhanie sa (v prejednávanej veci) aj revízie rozhodnutia služobného úradu o zaradení do 4. platovej triedy, ale peňažného plnenia reprezentujúceho rozdiel na platových nárokoch v jednej a druhej triede, bola v spore daná právomoc súdu a nebola dôvodná námietka žalovaného nedostatkom takejto právomoci. Určujúcou z pohľadu správnosti zaradenia žalobkyne do tej-ktorej platovej triedy bola samostatnosť najnáročnejšej vykonávanej činnosti a tu z vykonaného dokazovania (predovšetkým svedeckými výpoveďami) vyplynulo nielen to, že práca žalobkyne ako zamestnankyne katastrálneho úradu pri zápisoch vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam znaky samostatnosti vykazovala, ale

tiež to, že v prípadoch obracania sa žalobkyňou na iné orgány nešlo o spoluprácu v zmysle zákona o štátnej službe takúto samostatnosť popierajúcu a (do tretice) charakter práce žalobkyne počas trvania jej služobného pomeru sa nemenil a dôvodom odmietania jej preradenia do patričnej platovej triedy bolo odvolávanie sa žalovaným na nedostatok prostriedkov na vyššie platy, hoci počas trvania služobného pomeru žalobkyne boli na základe výberových konaní prijatí prinajmenšom dvaja ďalší zamestnanci s totožnou pracovnou náplňou a zaradením do platovej triedy, o ktorú sa usiluje i žalobkyňa. Pre nesplnenie žalobou vyžadovanej povinnosti žalovaným dobrovoľne žalobkyňi vzniklo aj právo na úroky z omeškania z jednotlivých čiastkových rozdielov na plate od ich splatnosti a neobstála napokon ani vznesená námietka premlčania žalobou uplatneného práva s poukazom na potrebu kvalifikácie nároku ako nároku na náhradu škody, keď takto nárok nikdy kvalifikovaný nebol a ani na to nebol žiaden dôvod, pričom k podaniu žaloby došlo vo všeobecnej premlčacej dobe a teda včas.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. septembra 2019, sp. zn. 15Co/4/2019 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. podľa § 387 ods. 1 aj 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške. Popri rekapitulácii skoršieho priebehu konania a podstatných skutkových okolností prípadu, častí rozsudku súdu prvej inštancie a podaní strán sporu a vyslovení záverov o vecnej správnosti rozsudku danej náležite vykonaným dokazovaním, vyvedením z neho (okresným súdom) správnych skutkových záverov a aplikovaním na tieto tiež relevantných právnych noriem, umocnených tiež náležitým odôvodnením (s ktorým sa bolo namiesto stotožniť) sa zameril na jednotlivé odvolacie námietky. V zhode so súdom prvej inštancie neprijal námietku nedostatku právomoci, keď žalované v tomto smere podľa neho ani presvedčivo a vyčerpávajúco neargumentovalo a s poukazom na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“, „dovolací súd“ alebo skrátené „NS“) v obdobných či príbuzných veciach (3Cdo/31/2008, 6Cdo/288/2012, 5MCdo/9/2009, 2Cdo/88/2004), judikáty (R 14/1978, R 31/1965 a R 8/1967) a jedno z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“ alebo „ÚS“ - III. ÚS 452/2011) bolo treba rozlišovať medzi možnými (tu ale neuplatnenými) požiadavkami na preskúmanie rozhodnutia služobného úradu o zaradení zamestnanca o platovej triedy alebo na zaradenie zamestnanca do určitej platovej triedy rozhodnutím súdu (na základe určovacej žaloby) a nárokom na doplatenie platového rozdielu medzi jednotlivými platovými triedami (t. j. na peňažné plnenie požadované aj v tejto konkrétnej veci), kde podmienky zaradenia do tej či onej platovej triedy vyplývajú z právneho predpisu a kde súd má posudzovať iba správnosť takéhoto zaradenia (bez toho, aby tým zasahoval do kompetencie zamestnávateľa), pričom právomoc na rozhodovanie sporov zo štátnozamestnaneckých vzťahov výslovne ustanovuje aj zákon o štátnej službe (ten platný v spornom období v ust. § 125 aj novší zákon č. 55/2017 Z. z. v ust. § 176).

3. Podľa odvolacieho súdu neobstáli ani námietky vyvedením z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkového zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Pri prvých súd prvej inštancie najmä dostatočne vysvetlil, prečo považoval za relevantné svedecké výpovede svedkov C.. F. a L.. U.. M. a naopak nie výpoveď žalovaným preferovanej PhDr. Poliakovovej, pričom sa vysporiadal i s výhradami k takýmto osobám a k obsahu nimi dosvedčovaného. Aj odvolací súd považoval za rozhodujúci po skutkovej stránke charakter žalobkyňou vykonávanej práce a po stránke právnej samostatnosť ňou vykonávanej odbornej činnosti, kde bolo namiesto odmietnuť argumentáciu žalovaného o samostatnosti určovanej vydávaním rozhodnutí v správnom konaní, postup žalovaného (v odôvodnení taktiež priblížený) vykazoval znaky účelovosti a i v zmysle judikatúry (nech aj staršej, avšak stále použiteľnej) význam má len skutočne vykonávaná práca (a nie jej popis zamestnávateľom, ktorý má zamestnanec len zriedka - ak vôbec - možnosť ovplyvniť a pri prijatí názoru žalovaného by žalobkyňa ostala celkom bez právnej ochrany). Dôvodnými potom neboli ani námietky priznaním (žalobkyňi) doplatku v hrubom vyjadrení (tzv. brutto), pretože práve tak sa vypočítavajú mzda a obdobné nároky a odvody (t.j. povinnosť postarať sa o vykonanie zákonných zrážok) sú na zamestnávateľovi a ani nedostatkom omeškania (tu preto, že to, čo platí na plat, musí platiť aj na jeho nevyplácanú časť, na ktorú podľa názoru súdu, nech aj zamestnávateľom neprijímaného, vznikol nárok), argumentoval tiež odvolací súd, ktorý napokon rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil právne ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 aj 2 CSP a vecne plným procesným úspechom žalobkyne.

4. Proti takémuto rozsudku podalo žalované dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovalo ako zo zotrvania na názore, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, tak aj z toho, že mu bolo

znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. a/ aj f/ CSP), okrem toho namietalo tiež nesprávnosť právneho posúdenia veci v otázke dosiaľ dovolacím súdom neriešenej (§ 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP). Navrhlo zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a postúpenie veci na ďalšie prejednanie jemu samotnému, alternatívne zrušenie oboch rozsudkov s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

5. Prvú tzv. zmätočnosťnú vadu podľa dovolateľa založilo vydanie rozhodnutia vo veci (rozsudku) napriek nedostatku právomoci súdu rozhodovať o zaradení zamestnanca do konkrétnej platovej triedy, a teda ani priznať nárok na platový rozdiel vyplývajúci zo štátnozamestnaneckého pomeru (?), ktorý má vyplývať z ustálenej (príslušnou časťou dovolania ale nešpecifikovanej) judikatúry. Žiaden všeobecne záväzný právny predpis nepriznáva súdu právomoc rozhodovať o tom, akým spôsobom má ktorýkoľvek služobný úrad postupovať pri zaradení zamestnanca do funkcie a platovej triedy, žalobkyňa podpisom dodatku k služobnej zmluve prejavila súhlas s jej obsahom a prípadný nesúhlas mohla vyjadriť žalobou o neplatnosť služobnej zmluvy podľa § 39 OZ (čo neurobila), prípadne využiť iné právne možnosti (čo naopak urobila podaním sťažnosti, ktorá ale bola vyhodnotená ako neopodstatnená). Nižšie sudy si prejudiciálne vyriešili otázku správnosti zaradenia žalobkyne „na danú funkciu“, takéhoto určenia sa ale žalobkyňa nedomáhala, vyhovieť žalobe ani nerieši právne postavenie žalobkyne do budúcnosti, keď priznanie nároku nespôsobí jej preradenie do vyššej platovej triedy a odvolací súd v rámci svojej argumentácie použil aj judikát na túto vec sa nevzťahujúci (R 14/1978).

6. Aj namietané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom sa podľa dovolateľa týkalo záveru o právomoci súdu, pričom dosiaľ najvyšším súdom neriešenými a aj v tomto prípade významnými otázkami sú otázky, či (za predpokladu ani nižšími súdmi v tejto veci nepopieraného nedostatku právomoci súdu rozhodnúť o zaradení štátneho zamestnanca do funkcie a príslušnej platovej triedy) má súd právomoc priznať nárok na platový rozdiel vyplývajúci zo štátnozamestnaneckého pomeru, resp. právomoc preskúmať zaradenie štátneho zamestnanca do funkcie a do platovej triedy.

7. Napokon tzv. zmätočnosťnou vadou na ujmu práva žalovaného na spravodlivý proces podľa dovolateľa odvolací súd zaťažil konanie tým, že svoje rozhodnutie nevypravil dostatočným odôvodnením, a preto toto treba považovať za arbitrárne (poukaz na uznesenia NS sp. zn. 6Cdo/155/2017, 6Cdo/98/2017 a 5Cdo/265/2009, jeho rozsudok sp. zn. 4Cdo/171/2005 a nálezy ÚS sp. zn. III. ÚS 311/07, I. ÚS 33/2012, III. ÚS 307/2012 a III. ÚS 119/03), predovšetkým pre dovolaním zdôraznenú protirečivosť dôvodov rozsudku odvolacieho súdu spočívajúcu v akceptovaní názoru žalovaného, podľa ktorého o zaradení štátneho zamestnanca do funkcie a príslušnej platovej triedy rozhoduje služobný úrad a súčasnom vyslovení názoru o oprávnení súdu preskúmať správnosť takéhoto zaradenia (v rámci ktorého skúmania došlo k prejudiciálnemu vyriešeniu si otázky tak, že žalobkyňa mala byť zaradená do 5. platovej triedy, hoci takéhoto určenia sa nedomáhala).

8. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť. O prípad nedostatku právomoci súdu podľa nej nejde nielen pre začatie konania v tejto veci ešte za skoršej úpravy procesného práva (Občianskeho súdneho poriadku - zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OSP“), ale aj pre vylúčenie ňou spochybňovaného aktu žalovaného ako vnútroorganizačného normatívneho aktu alebo tiež aktu riadenia z prieskumu v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku (zákona č. 162/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení), čo by pri popretí možnosti domáhať sa ochrany na súde podľa CSP viedlo k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae). Nepovažuje za správny názor o doterajšom neriešení dovolaním nastolených otázok, resp. otázky najvyšším súdom, keďže je tu rozhodnutie NS vo veci sp. zn. 6Cdo/288/2013 (?), riešiacie práve dovolaním akcentovaný problém a ani námietka nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu či protirečivosťou jeho dôvodov nie je podľa nej dôvodná, keď naopak argumentácia oboch nižších súdov je koherentná, logická aj presvedčivá a reaguje dostatočne na všetky rozhodujúce skutočnosti.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bol vydaný napádaný rozsudok odvolacieho súdu i jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie (§ 424 CSP) a to za splnenia podmienky reprezentácie dovolateľa zamestnancom s predpísaným vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že

dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP), uvádza nasledovné :

10. Aj za účinnosti CSP (podobne ako skôr za účinnosti OSP) dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani sebou samým) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súvislosti porovnaj napríklad rozhodnutia NS sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

12. Podľa § 420 písm. a/ a f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, a/alebo ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Špecifikom dovolania v prejednávanej veci bolo, že navzdory jeho rozsahu a tiež jeho opretiu o oba dovolacie dôvody (zmätočnosť aj nesprávne právne posúdenie veci) a v rámci nich dokonca až o tri dôvody prípustnosti dovolania (o nedostatok právomoci súdu aj o postup súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces ako až dve tzv. zmätočnosťné vady, okrem ktorých tu bola tiež požiadavka na zacelenie bieleho miesta na obraznej mape judikatúry) mali všetky dovolacie dôvody aj dôvody prípustnosti dovolania charakter tzv. spojených nádob. To (samozrejme s určitou mierou zjednodušenia) znamená, že tu všetko „stojí a padá“ na otázke právomoci súdu na prejednanie a rozhodovanie druhovo totožných sporov, čiže sporov, ktorých priamym predmetom, vyjadreným aj vo vlastnom žalobnom návrhu (inak tiež petite), je požiadavka na zaplatenie nevyplatennej časti platu štátneho zamestnanca, odôvodnená názorom žalobcu o jeho zaradení do nesprávnej platovej triedy, a v ktorých si má súd len ako predbežnú otázku, t.j. prejudiciálne a takto bez vyslovenia odpovede na otázku aj vo výroku rozhodnutia vyriešiť inú otázku, ktorou je to, či zaradenie štátneho zamestnanca do platovej triedy, do ktorej bol služobným úradom zaradený, je správne (alebo inak, či toto zodpovedá povahe zamestnancom skutočne vykonávanej činnosti). V takomto prípade logicky nejde inak, než argumentovať viac komplexnejšie (než adresne vo vzťahu ku konkrétnej namietanej vade).

15. Pri tzv. zmätočnosťných vadách väčšinová rozhodovacia prax odvolacieho súdu kladie medzi prípustnosť a dôvodnosť dovolania znamienko rovnosti, teda nielen za prípustné, ale aj za dôvodné považuje každé dovolanie, v ktorom je opodstatnene vytýkané zaťaženie konania pred odvolacím súdom (a prípadne aj pred súdom prvej inštancie) namietanou vadou zmätočnosti (s prakticky jediným možným výsledkom odvolacieho konania v podobe kasačného uznesenia najvyššieho súdu, ak ide o takýto prípad) a toto platí aj naopak (čím treba rozumieť, že ak sa vada zmätočnosti vytýka dovolaním nedôvodne, alebo - inak povedané - jej tu podľa názoru odvolacieho súdu niet, dovolanie nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným a ako také musí byť odmietnuté). Istá paralela s práve uvedeným je tu aj v prípadoch dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci, to avšak prakticky bezvýnimočne (opäť podľa väčšinovej judikatúry) len u dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. pre odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (ktorý tu buď je a potom je dovolanie prípustné aj dôvodné, i tu s následkom kasácie alebo naopak nie je a potom dovolanie musí byť odmietnuté, nakoľko nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným - pre nenaplnenie skutkovej podstaty nesprávneho právneho posúdenia veci urobenej súčasťou ustanovenia, o ktorom je tu reč). U dovolaní, ktorých prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP je to potom čiastočne inak a síce v tom, že tu sa skúma najskôr prípustnosť, ktorá je determinovaná opodstatnenosťou tvrdenia, že otázka

nastolená dovolaním je buď skutočne dosiaľ dovolacím súdom neriešenou alebo takou, vo vzťahu ku ktorej rozhodnutia dovolacieho súdu nechýbajú, sú ale rozdielne a dovolací súd takýto stav rozdielnosti ešte neodstránil. Ak sa príslušné tvrdenie ukáže nepravdivým, teda ak rozhodnutie riešiacie nastolenú otázku existuje alebo skorší stav rozdielnosti rozhodovania tu už (v čase podania dovolania) nie je (spravidla pre prijatie jednej línie judikatúry vo forme judikátu alebo za využitia inštitútu veľkého senátu), dovolanie sa musí odmietnuť (ako neprípustné) a len v opačnom prípade sa dovolací súd dostáva k vecnému posudzovaniu problému (pri ktorom spôsob jeho rozhodnutia závisí od toho, do akej miery bude považovať za správne to riešenie problému, ktoré mu v konkrétnej veci ponúkol odvolací súd).

16. Pri riadení sa práve uvedenými úvahami potom priamy a bezprostredný súvis mali I. námietať nedostatkom právomoci súdu a II. otázky položené „na pretras“ dovolaním, žalovanému však nešlo dať za pravdu ani v jednom - ako v tom, žeby na prejednanie a rozhodnutie sporu v prejednávanej veci nebola daná právomoc súdu, tak ani v tom, že dovolaním nastolené právne otázky sú otázkami dosiaľ dovolacím súdom neriešenými.

17. Odvolací súd si totiž v odôvodnení svojho rozsudku dal celkom nesporne dosť záležať na tom, aby nielenže zhromaždil tie rozhodnutia NS, ktorými bol formulovaný záver o dostatku (existencii) právomoci súdu (tu rozumej konajúceho v civilnom sporovom procese a nie správneho súdu) v druhovo totožných prípadoch, ale aby aj v rámci svojej argumentácie podporujúcej názor súdu prvej inštancie z týchto rozhodnutí do toho svojho prevzal to, čo bolo z pohľadu vyvrátenia námietať nedostatku právomoci rozhodujúcim. Práve takéto rozhodnutia (vo veciach vymenovaných aj v odseku 2 odôvodnenia tohto uznesenia NS) predstavujú konštantnú judikatúru k problému právomoci súdov vo veciach platových nárokov zamestnancov v služobných vzťahoch, ktorej leitmotívom je (a to bezvýnimočne) záver, že súdy majú povinnosť žaloby tohto druhu prejednať a o týchto rozhodnúť vecne (v ktorom konštatovaní je zahrnutý - hoc aj len implicitne vyjadrený - tiež ďalší záver, podľa ktorého v takýchto prípadoch nie je dôvod uvažovať o nedostatku právomoci, a preto postupovať veci či už správne orgánu alebo správne súdu). Na uvedenom nič nemení námietať žalovaného zaradením do výpočtu aj judikátu zjavne nepoužiteľného (R 14/1978 ako stanovisko najvyššieho súdu Cpj 11/77 z 15. júna 1977, viažuce sa k § 170 OZ v znení pred novelizáciou vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb.), pokiaľ ostatné použité rozhodnutia záver o dostatku právomoci podporovali.

18. Ak všetky takéto rozhodnutia boli vydané vo veciach žalujúceho zamestnanca a žalovaného služobného úradu alebo zamestnávateľa s obdobným postavením, teda pri konštrukcii vzťahu ako vzťahu z verejnej služby (Slovenská ústredná hvezdáreň vo veci sp. zn. 3Cdo/31/2008, jeden z regionálnych úradov verejného zdravotníctva vo veci sp. zn. 6Cdo/288/2012 a jedna z krajských prokuratúr vo veci sp. zn. 5MCdo/9/2009) a vo všetkých bola konštatovaná správnosť vecného prejednávania podaných žalôb súdmi (čo samozrejme nejde interpretovať ako povinnosť žalobe vyhovieť, ale ako nutnosť rozhodnutia o nej rozsudkom po vykonanom dokazovaní zameranom na posúdenie opodstatnenosti tvrdení v nej uvedených a nie uznesením o postúpení veci inému orgánu odmietajúcim zaujať k problému vecné stanovisko), muselo to aj v prejednávanej veci mať za následok nielen nedôvodnosť námietať žalovaného nedostatkom právomoci súdu (a teda aj neprípustnosť dovolania v časti opieranej o ust. § 420 písm. a/ CSP), ale tiež jeho neúspech pri pokuse prekonať prvú obraznú vstupnú bránu, ktorej zdolanie je nevyhnutným predpokladom prístúpenia k odpovedi dovolacieho súdu na dovolaním kladenú otázku. Za ten v časti, v ktorej sa prípustnosť dovolania zakladala na nesprávnom právnom posúdení veci a vyvodzovala z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, bolo treba považovať vyvrátenie tvrdenia dovolateľa, že u otázok či presnejšie jednej otázky zahŕňajúcej dve podotázky ide o otázku či otázky dosiaľ dovolacím súdom neriešené a kde význam nemalo ako to, či sa skoršou rozhodovacou praxou dostalo žalovanému explicitnej odpovede, tak ani to, či niektoré zo skorších rozhodnutí bolo vydané v konaní za účasti osoby s identickým postavením (ústredného orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou) a (do tretice) ani to, či sa rozhodnutiam použitým odvolacím súdom na podporu postupu zvoleného ním i súdom prvej inštancie podarilo vstúpiť medzi elitu judikatúry (uverejnením aspoň niektorého z nich v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky po ich schválení príslušným kolégiom NS), keď s pojmom ustálená rozhodovacia prax pracuje § 421 ods. 1 CSP len v písmene a/ (hovoriacom o odklone) a nie aj v písmene b/, použitom aj v tentoraz prejednávanej veci (pri ktorom na stav vyvrátenia tvrdenia o neriešení otázky postačuje aj jedno a i nepublikované rozhodnutie).

19. Naozaj len pre úplnosť najvyšší súd považuje za vhodné doplniť k už uvedenému, že najmä časť odôvodnenia jeho uznesenia vo veci sp. zn. 6Cdo/288/2012 v znení „pri preskúmaní správnosti zaradenia zamestnanca do platovej triedy je potrebné porovnať pracovné činnosti vykonávané zamestnancom podľa dohodnutého druhu práce s opisom pracovných činností uvedených v katalógu, pričom rozhodujúca je najnáročnejšia pracovná činnosť, ktorú zamestnanec vykonáva“ a „pokiaľ táto najnáročnejšia činnosť nie je v katalógu uvedená, je treba vychádzať z príkladov pracovných činností uvedených v katalógu z hľadiska zložitosti, zodpovednosti, psychickej a fyzickej náročnosti a kvalifikačného predpokladu porovnateľných s pracovnou činnosťou vykonávanou zamestnancom, pričom pri porovnaní treba dbať na to, aby porovnávaná pracovná činnosť bola v súlade so všeobecnou charakteristikou do úvahy prichádzajúcej platovej triedy“ nepripúšťa žiadne rozumné pochybnosti o tom, že ak má súd práve uvedené skúmať, musí mať samozrejme aj právomoc z výsledku svojho skúmania urobiť zodpovedajúci záver a ten následne i „pretaviť“ do rozhodnutia, ktorým buď žalobe vyhovie, túto zamietne alebo rozhodne kombináciou týchto spôsobov (neodmietne sa ale problémom zaoberať).

20. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP potom žiaduce je zdôrazniť, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto dovolaním namietanú procesnú vadu, sú a/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (svojou procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia a b/ miera (intenzita) takéhoto zásahu súdu, ktorej výsledkom je porušenie (nerešpektovanie) práva strany sporu na spravodlivý proces.

21. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

22. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní.

23. Na to, aby mohlo dôjsť ku konštatovaniu zaťaženia konania pred súdom vadou v podobe porušenia nesprávnym procesným postupom súdu práva strany sporu na spravodlivý proces, musí byť daná okrem postupu súdu hodnotiteľného za nesprávny i príčinná súvislosť medzi takýmto procesným postupom súdu a upretím strane sporu niektorého z jej prináležiacich procesných práv, popri tom tu však musí byť aj zákonom predpokladaná intenzita zásahu do práv, odôvodňujúca záver, že nebyť takéhoto zásahu, strane sporu by sa dostalo možnosti uplatniť tie argumenty alebo námietky, ktoré pre nenáležitý postup odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie) museli byť uplatnené až dovolaním.

24. V prejednávanej veci nešlo podľa dovolacieho súdu usúdiť na splnenie žiadnej z takýchto podmienok; keď za správny a tiež procesnému právu zodpovedajúci bolo treba považovať procesný postup odvolacieho súdu potvrdzujúceho rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov prakticky totožných s dôvodmi súdu prvej inštancie, bez zmeny právnej kvalifikácie veci aj dopĺňania či opakovania dokazovania, a preto i bez nariadenia pojednávania, pričom rozsudku odvolacieho súdu nešlo vytknúť ani to, žeby v rámci jeho odôvodnenia nedošlo k vysporiadaniu sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Práve naopak v tomto prípade javí sa vhodné zopakovať, že odvolací súd dostatočne podrobne a námietku po námietke zaujal stanovisko k všetkým podstatným výhradám žalovaného, spôsobilým ovplyvniť podobu rozhodnutia (a konečný výsledok konania v druhej a z pohľadu právoplatného skončenia veci tej rozhodujúcej inštancii).

25. Špecificky v prípade námietky údajnej protirečivosti odôvodnenia a toho, v čom ju videlo žalované, pritom dovolaciemu súdu nejde nepoznamenať, že obsah dovolania tu vzbudzuje pochybnosti, či dovolateľ vôbec porozumel tomu, v čom spočíva prejudicialita. Podstatou riešenia určitej otázky súdom ako otázky prejudiciálnej (predbežnej) totiž nie je závislosť možnosti tak urobiť od sformulovania otázky v žalobe (v jej petite), ale práve naopak významnosť vyriešenia takejto otázky pre rozhodnutie požadované žalobou (ktorá znie spravidla - tak ako aj v tentoraz prejednáwanej veci - na plnenie) bez toho, aby aj táto našla odraz vo vlastnej požiadavke na rozhodnutie súdu (tu nerozhodno či preto, že snaha o zahrnutie riešenia otázky do petitu žaloby by mohla naraziť na nedostatok právomoci akcentovaný dovolaním v tejto veci, preto, žeby tu mohol byť problém s preukázaním naliehavého právneho záujmu, ak by malo ísť o určenie alebo jednoducho len preto, že deklarovanie spôsobu vyriešenia otázky aj výrokom rozsudku nemá pre žalobcu - na rozdiel od uplatnenej požiadavky - žiaden význam). Prejudiciálne si súd teda rieši práve tie otázky, ktorých riešenie sa nemá ocitnúť (priamo) vo výroku rozsudku, ale ktoré spôsobom ich vyriešenia výsledok konania o podstate ovplyvnia (čo v intenciách posudzovaného prípadu znamená prejudiciálne rozriešenie dilemy, či žalobkyňa má byť správne zaradená do 4. alebo 5. platovej triedy a následný výsledok konania v podobe rozsudku zamietajúceho žalobu o požadované peňažné plnenie v prvom prípade a naopak v podobe rozsudku žalobe vyhovujúceho v tom druhom).

26. Zo všetkých dosiaľ uvedených dôvodov preto nešlo vyvodiť iný záver než ten, že prípustnosť dovolania žalovaného v prejednáwanej veci nie je daná podľa § 420 písm. a/ ani f/ CSP a ani podľa § 421 ods. 1 písm. b/ rovnakého zákona.

27. Dovolaciemu súdu preto za opísanej situácie neostávalo iné, než s dovolaním naložiť spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto jeho uznesenia, teda ho pre neprípustnosť ako celok podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

28. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.